

Raadsvoorstel

Onderwerp

Beleidsplan “Samen in actie tegen armoede en schulden – minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021 t/m 2024”

Begrotingswijziging

n.v.t.

Datum raadsvergadering

30 maart 2021

Portefeuillehouder

M.J. van Dijk

Organisatie onderdeel

E-mail opsteller

alies.bakker@stichtsevecht.nl

thomas.koerhuis@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

Alies: 0346-254415. Thomas: 0346-254193

Registratie nummer

Z/21/205970-VB/21/96955

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. De visie, doelstellingen en activiteiten per doelstelling uit het beleidsplan “Samen in actie tegen armoede en schulden – Minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021-2024” vast te stellen
2. De Verordening beslistermijn Schuldhulpverlening Stichtse Vecht 2021 vast te stellen.

Samenvatting

Schuldhulpverlening is een wettelijke taak voor gemeenten en in het kader van deze wettelijke taak moet iedere gemeente een beleidsplan opstellen. Een nieuw beleidsplan was nodig omdat het oude beleidsplan schuldhulpverlening gaat over de periode 2016 tot 2020. Daarnaast is het minimale beleid de laatste jaren op losse onderdelen gewijzigd als gevolg van autonome ontwikkelingen of bestuurlijke ambities. Minima- en schuldhulpverleningsbeleid hebben veel raakvlakken, daarom zijn deze gebundeld in één beleidsplan: “Samen in actie tegen armoede en schulden – Minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021-2024”.

Het beleidsplan geeft invulling aan de ambities en doelstellingen op het gebied van armoede en schuldhulpverlening. Het hoofddoel van het beleid is dat inwoners kunnen meedoen in de samenleving. We zetten in op het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden, waarmee we belangrijke belemmeringen om mee te doen wegnemen. Het beleidsplan bestaat uit een zestal doelstellingen die zijn vertaald naar concrete activiteiten. Deze doelen en activiteiten komen voort uit ervaringen in de praktijk en uitdagingen die voor ons liggen.

We benaderen armoede en schulden als een breed vraagstuk en zoeken de verbinding met andere domeinen en leefgebieden. We zetten in op een duurzame aanpak en streven naar duurzame oplossingen. Hulp en ondersteuning stemmen we af op de (leef)situatie van de inwoner: voorzieningen zijn zo regelarm als mogelijk, er is ruimte en vertrouwen om te doen wat nodig is, ondersteuning is makkelijk vindbaar, duidelijk leesbaar en eenvoudig aan te vragen. Vertrouwen is het uitgangspunt. De bestaande samenwerking met diverse partijen zetten we voort en breiden we uit.

Bijlagen

Raadsbesluit

Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Stichtse Vecht 2021

1. Beleidsplan "Samen in actie tegen armoede en schulden – Minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021-2024"
2. Publieksversie

Doel en beoogd maatschappelijk effect

Het belangrijkste effect van dit beleidsplan is dat inwoners van onze gemeente kunnen meedoen in de samenleving. Het minima- en schuldhulpverleningsbeleid is gericht op het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden, waarmee we belangrijke belemmeringen om mee te doen wegnemen.

Relatie met maatschappelijke effecten en indicatoren uit de programmabegroting

Dit beleid draagt bij aan de realisatie van de volgende effecten uit de programmabegroting 2021, beschreven in hoofdstuk 3.4:

- Een vitale en krachtige samenleving, waarin iedereen tot zijn recht komt. Daarbij maken wij zoveel mogelijk gebruik van de kracht van inwoners zelf en hun omgeving.
- Het is voor ons een permanente opgave om de dienstverlening te verbeteren en de regeldruk te verlagen.
- Iedereen kan naar vermogen deelnemen aan de samenleving, waarbij inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun situatie behouden.
- Voorkomen van problematische schulden en bieden van passende financiële ondersteuning voor inwoners die dit nodig hebben.

Relatie met bestaand beleid en regelgeving

Nieuwe Wet op de schuldhulpverlening (Wgs)

Per 1 januari 2021 is de nieuwe Wgs ingegaan. Uitvloeisel hiervan is tevens het vaststellen van de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Stichtse Vecht 2021 (zie beslispunt 2 en de bijlage).

Participatiewet

De Participatiewet biedt het wettelijk kader voor ondersteuning op het gebied van Werk en Inkomen, waaronder bijzondere bijstand.

Integraal beleidskader sociaal domein (IBK)

De voorliggende nota is een uitwerking van de strategische uitgangspunten en het tactisch kader van het IBK op het gebied van schuldhulpverlening, armoede en minimabeleid.

Raakvlakken met andere thema's en domeinen

Armoede en schulden zijn een uitdaging op zich, maar ze zorgen ook voor problemen op andere leefgebieden. En andersom kunnen problemen op andere leefgebieden ook leiden tot financiële problemen. Denk bijvoorbeeld aan gezondheid, sporten en bewegen, wonen (huisvesting).

Argumenten

Beslispunt 1

1.1 Het beleidsplan is een uitwerking van de strategische uitgangspunten uit het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK)

De doelstellingen en de daaruit voortkomende acties, zoals beschreven in deze nota, dragen bij aan de strategische uitgangspunten van het IBK. Van de vier uitgangspunten levert dit beleidsplan de grootste bijdrage aan het eerste, derde en vierde uitgangspunt:

1. Voorkomen is beter
3. Iedereen doet mee
4. De leefwereld van onze inwoner is leidend.

Ook geeft het invulling aan een deel van de tactische opgaven die in het IBK zijn omschreven in het hoofdstuk over Werk en Inkomen.

1.2 Het uitvoeren van de genoemde activiteiten draagt er toe bij dat inwoners met een laag inkomen en/of schulden beter ondersteund worden in Stichtse Vecht

Het beleidsplan omvat een groot aantal activiteiten die de komende jaren worden uitgevoerd en gaan over verschillende aspecten van ons beleid en de uitvoering er van. Zowel landelijke, regionale als lokale ontwikkelingen en activiteiten maken onderdeel uit van ons nieuwe beleid, waarmee een passend aanbod voor onze inwoners wordt geboden.

1.3 Het is een wettelijke verplichting vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) om een beleidsplan vast te stellen

Ons huidige beleidsplan schuldhulpverlening gaat over de periode 2016 tot 2020. Een nieuw beleidsplan is dus nodig.

1.4 Het actualiseren en herzien van het minimabeleid is een opdracht vanuit Programma 4 Sociaal van het Collegewerkprogramma 2018-2022

Het minimabeleid is de laatste jaren op losse onderdelen gewijzigd als gevolg van autonome ontwikkelingen of bestuurlijke ambities. In dit nieuwe beleidsplan zijn die wijzigingen verwerkt en wordt daar op voortgebouwd.

Beslispunt 2

2.1 De Wgs verplicht gemeenten om een verordening vast te stellen, waarin is vastgelegd binnen welke termijn de gemeente na het eerste gesprek over de hulpvraag moet besluiten of iemand voor schuldhulpverlening in aanmerking komt

Tot 1 januari 2021 was er geen wettelijke verplichting vanuit de Wgs om een verordening vast te stellen. Daarom wordt een nieuwe verordening voorgesteld. De verordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG.

2.2 De beslistermijn van acht weken is gelijk aan de maximale redelijke termijn die in artikel 4:13, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt gesteld

Het vaststellen van de beslistermijn op acht weken betekent niet dat onnodig lang wordt gewacht met het nemen van besluiten. Het uitgangspunt blijft dat inwoners zo snel mogelijk worden geholpen met hun hulpvraag. Binnen de organisatie is het streven om binnen vier weken een besluit te nemen.

Kanttekeningen

Het is vanwege de coronacrisis niet het moment om nieuw beleid voor deze thema's vast te stellen. De coronacrisis zorgt voor een onzekere economische situatie in Nederland. De verwachting is dat de gevolgen van de crisis nog jaren doorwerken. Het beroep op schuldhulpverlening en inkomensondersteuning door gemeenten zal daarmee toenemen. Het is daarmee onzeker of de genoemde activiteiten voldoende aansluiten bij de vraag vanuit de samenleving.

De coronacrisis zorgt eveneens voor onzekerheid over de wijze van uitvoering van het nieuwe beleid. De focus van het beleid ligt op het voorkomen en tijdig signaleren van financiële problemen. De mogelijkheid bestaat dat het zwaartepunt meer richting het helpen van inwoners met (beginnende) financiële problemen zal verschuiven. Het kan zijn dat hierdoor andere doelen en activiteiten (voorlopig) minder aandacht krijgen.

Communicatie

Voor de totstandkoming van dit beleidsplan is in een vroeg stadium gesproken met een aantal ketenpartners, waaronder Leef Maatschappelijke Dienstverlening, de Voedselbank en Stichting Leergeld. Ook de Adviesraad Sociaal Domein heeft bij de start input geleverd. Zo ook interne collega's, waaronder de junior adviseurs.

De commissie Sociaal Domein is in oktober 2020 gevraagd input te leveren via een peilnotitie, waarin de voorlopige speerpunten zijn geformuleerd. De input van de commissie is gebruikt om dit plan verder te ontwikkelen. Er zijn gesprekken gevoerd met inwoners die zelf ervaringen hebben opgedaan met het gemeentelijk minima- en schuldhulpverleningsbeleid, dan wel nauw betrokken zijn bij inwoners die hiermee te maken hebben (gehad). In dit kader is ook gesproken met een ervaringsdeskundige die werkzaam is bij een landelijke organisatie.

De uitkomsten zijn vertaald naar een eerste conceptnota, welke opnieuw is getoetst bij een ketenpartner. Tenslotte heeft ook de Adviesraad Sociaal Domein een advies uitgebracht aan het college. Het formele advies van de Adviesraad Sociaal Domein en de reactie van het college hierop, vindt u in een bijlage bij dit raadsvoorstel.

Financiën, risico's en indicatoren

Financien

In de meerjarenbegroting 2021-2024 zijn de volgende bedragen opgenomen voor de bijzondere bijstand, het minimabeleid, de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en schuldhulpverlening.

	2021	2022	2023	2024
<i>Bijzondere bijstand</i>	€ 914.897	€ 914.897	€ 914.897	€ 903.853
<i>Minimabeleid</i>	€ 806.400	€ 806.400	€ 806.400	€ 806.400
<i>Kwijtschelding</i>	€ 464.004	€ 464.004	€ 464.004	€ 464.004
Totaal	€ 2.185.301	€ 2.185.301	€ 2.185.301	€ 2.174.257
<i>Schuldhulpverlening</i>	€ 269.465	€ 269.465	€ 269.465	€ 269.465

De genoemde activiteiten uit het beleidsplan worden binnen de bestaande financiële kaders uitgevoerd. Het is mogelijk dat er binnen deze budgetten verschuivingen worden aangebracht. Op het moment dat door autonome ontwikkelingen (zoals een verhoogd aantal inwoners met schulden) extra financiële middelen noodzakelijk zijn, wordt dit in de reguliere P&C-cyclus opgenomen.

In dit beleidsplan is geen rekening gehouden met mogelijke extra kosten als gevolg van Corona. Mocht dit zich voordoen in 2021, bestaat de mogelijkheid om een beroep te doen op de coronareserve. Als dit nodig is, wordt hiervoor in een apart voorstel en via de reguliere route een besluit over genomen.

Het kabinet heeft, als gevolg van de corona-crisis, extra incidentele middelen beschikbaar gesteld. Het grootste deel van dit bedrag is bestemd voor het gemeentelijk schuldenbeleid. Deze middelen worden via het gemeentefonds uitgekeerd. Voor bijzondere bijstand wordt eveneens een extra uitkering in 2021 toegevoegd aan het gemeentefonds. Deze middelen worden, conform eerdere besluitvorming, toegevoegd aan de coronareserve.

Risico's

De gevolgen van de coronacrisis vormen een risico voor de realisatie van de activiteiten uit het beleidsplan, maar tevens eens risico voor het financiële kader. De coronacrisis zorgt er naar verwachting voor dat de doelgroep die in aanmerking komt voor gemeentelijke financiële ondersteuning groter wordt. Het minimabeleid bestaat daarnaast uit open einde regelingen. Dit betekent dat inwoners die aan de voorwaarden voldoen, recht hebben op die regeling. Er bestaat daardoor een risico dat bestaande budgetten ontoereikend zijn, wanneer veel meer inwoners een beroep doen op het minima-beleid. Hetzelfde geldt voor een eventuele toename van inwoners met schulden. Door stevig in te zetten op preventieve acties en vroegsignalering, is het risico te beperken.

Indien corona de reden is dat budgetten worden overschreden, dan kan mogelijk aanspraak gemaakt worden op de corona-reserve. Alle budgetten worden goed gemonitord, zodat we op tijd kunnen bijsturen. Het is afhankelijk van de reden waarom budgetten worden overschreden welke maatregelen we kunnen treffen. Via de reguliere P&C-cyclus kunnen eventueel extra middelen vrijgemaakt worden. In alle gevallen vraagt dat nadere besluitvorming.

Indicatoren

Een belangrijk onderdeel van beleidsontwikkeling zijn de effecten die we willen bereiken en indicatoren die iets zeggen over het gewenste effect. In de commissie Sociaal Domein (oktober 2020) is dit onderdeel aan bod gekomen, bij de behandeling van de peilnota. In die commissievergadering is besproken dat na vaststelling van het beleid dieper wordt ingegaan op de monitoring en verantwoording van het beleid. Dit wordt met de klankbordgroep monitor Sociaal Domein vormgegeven. In het voorliggende beleidsplan zijn al enkele effecten en indicatoren opgenomen.

16 februari 2021

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris
drs. F.J. Halsema

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Raadsbesluit

Onderwerp

Beleidsplan “Samen in actie tegen armoede en schulden –
Minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021-2024”

Begrotingswijziging

n.v.t.

Datum raadsvergadering

30 maart 2021

Commissie

9 maart 2021

Registratie nummer

Z/21/205970-VB/21/96982

De raad van de gemeente Stichtse Vecht,

gelet op:

- het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 februari 2021;
- de bespreking in de commissie Sociaal Domein van 9 maart 2021;

Besluit

1. De visie, doelstellingen en activiteiten per doelstelling van het beleidsplan “Samen in actie tegen armoede en schulden – Minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021-2024” vast te stellen.
 - a. **Met het wijzingen van** Doelstelling 1 op pag. 21. ‘Mensen met dreigende financiële problemen zijn zo vroeg mogelijk in beeld.’
in:
‘We voorkomen dat financiële problemen ontstaan en bestaande problemen verergeren.’
2. De Verordening beslistermijn Schuldhulpverlening Stichtse Vecht 2021 vast te stellen.

30 maart 2021

Griffier
mw. B. Espeldoorn-Bloemendal

Voorzitter
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Origineel besluit is ondertekend